

مطلب:
پژوهشگران

پسته
پیشنهادی

دستیابی از بهترین کتاب‌ها برای

آشنایی با فلسفه غرب

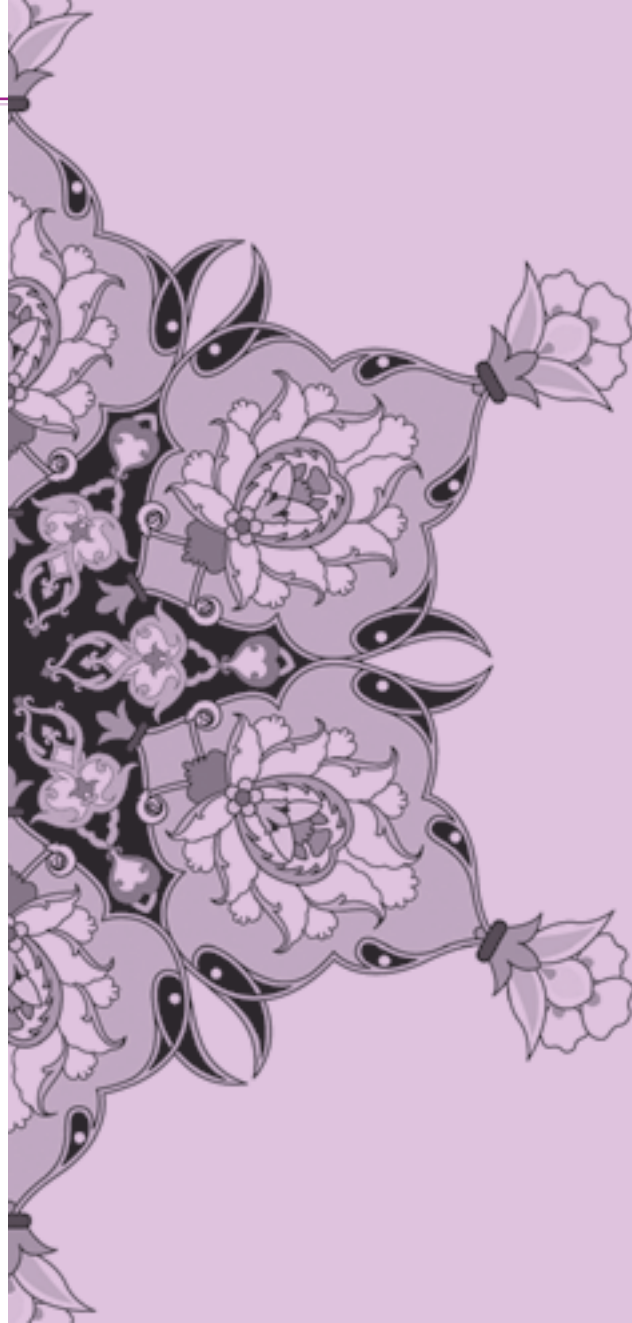
سازمان اسناد و کتابخانه ملی

مقدمه سیر آشنایی مقدماتی با فلسفه غرب

احساس نیاز به مطالعه فلسفه در ایران رو به فزونی است. این مطلب می‌تواند هم مایه‌های امید را به آینده‌ای که تنها احساسات و سیانست‌زدگی حاکم نباشد روشن کند و هم می‌تواند نویددهنده هیچ باشد. فلسفه اگر صرفاً تکرار الفاظ مغلق گذشتگان باشد یا پیروی از این و آن. نه تنها نویددهنده آینده‌ای بهتر نخواهد بود که پای بستی است برای ایستایی. آنچه فلسفه را فلسفه می‌کند پرسش است و پرسش نه با پیروی از شرق به دست می‌آید و نه از غرب. پرسش فلسفی نسبتی با زمانه و فرهنگ و امور انضمامی اکنون ما و ریشه در سنت بومی هر فرهنگ دارد. ولی فلسفه جهانی است. پس باید با جهان فلسفه و فلسفه جهانی ارتباط برقرار کرد.

فلسفه را می‌توان به سه شیوه آموخت. آنچه معمولاً در دانشگاه‌ها و مطالعات افراد علاقه‌مند به این رشته متداول است، اثبات‌ست اطلاعات است که بیشتر با خواندن تاریخ فلسفه و یا کتاب‌هایی که اقوال فیلسوفان را شرح و بسط می‌دهد، ممکن می‌شود. نوع دیگر مواجهه با فلسفه، آشنایی با سیر تطور فلسفه و اینکه چگونه اندیشه‌ها در طول زمان از پس یکدیگر آمده‌اند و چه نسبتی با زمانه و فرهنگ و تاریخ داشته و به کدام سمت و سو میل کرده‌اند و اساساً فلسفه چیست و چه تمایزی با علوم دیگر دارد، ما چه نیازی به آن داریم و... در نهایت می‌توان تفکر فلسفی و در واقع فلسفیدن را آموزش دید، گرچه این امر صرفاً با آموزش و مطالعه میسر نمی‌شود ولی می‌توان زمینه‌های آن را فراهم کرد.

در این سیر مطالعاتی مقدماتی سعی شده که هر سه نوع مواجهه با فلسفه را بگنجانیم و با هر کدام از این موارد سه‌گانه آشنایی اجمالی پیدا کنیم. مخاطب این سیر تمام علاقه‌مندان به فلسفه هستند که هنوز به صورتی جدی وارد این عرصه نشده و یا تازه گام در وادی فلسفه نهاده‌اند. شما در پایان این سیر، آشنایی اجمالی با تاریخ فلسفه و نیز سیر تطور فلسفه و تفکر نقادانه و نحوه پرسش فلسفی پیدا می‌کنید. آشنایی اجمالی پیدا می‌کنید با اینکه اساساً فلسفه چه هست و چه نیست، تفاوت فلسفه با سایر علوم چیست، فلسفه به چه کار می‌آید، تاریخ فلسفه چیست، چگونه ذهنی فلسفی داشته باشید و مهم‌تر از همه اینکه آیا اساساً به درستی سراغ فلسفه آمده‌اید یا نه!

پرسیدن مهم‌تر از پاسخ دادن است

دنیل کلاک

ترجمه حمیده بحرینی

نشر هرمس

اولین مکتوبات فلسفی مهم، مجموعه گفتگوهای سقراط است که به همت شاگرد وی، افلاطون ثبت و ضبط شده است. آنچه در این برآمدگه فلسفی رخ می‌نماید، شیوه سقراطی در مواجهه با مسائل مهمی است که همگی هنوز بعد از گذشت بیش از ۲۵۰۰ سال هنوز تازه و در عرصه فلسفه جای خود را حفظ کرده‌اند. شیوه سقراط شیوه پرسشگری بود، او همچون خرمگسی با پرسش‌های خود خواب را بر اهل مدینه دشوار کرده بود. در انتهای اکثر محاورات سقراطی، مخاطب به جوابی نمی‌رسد و در نهایت می‌داند که نمی‌داند. هدف این کتاب نیز مواجهه ما با مسائل فلسفی به مانند سقراط است، و اینکه به ما نشان دهد فلسفه صرف داشتن اطلاعات و انباشت آن نیست.

راهایی به تفکر فلسفی، در آمدی بر مفاهیم بنیادین

یوزف ماری بوخنسکی

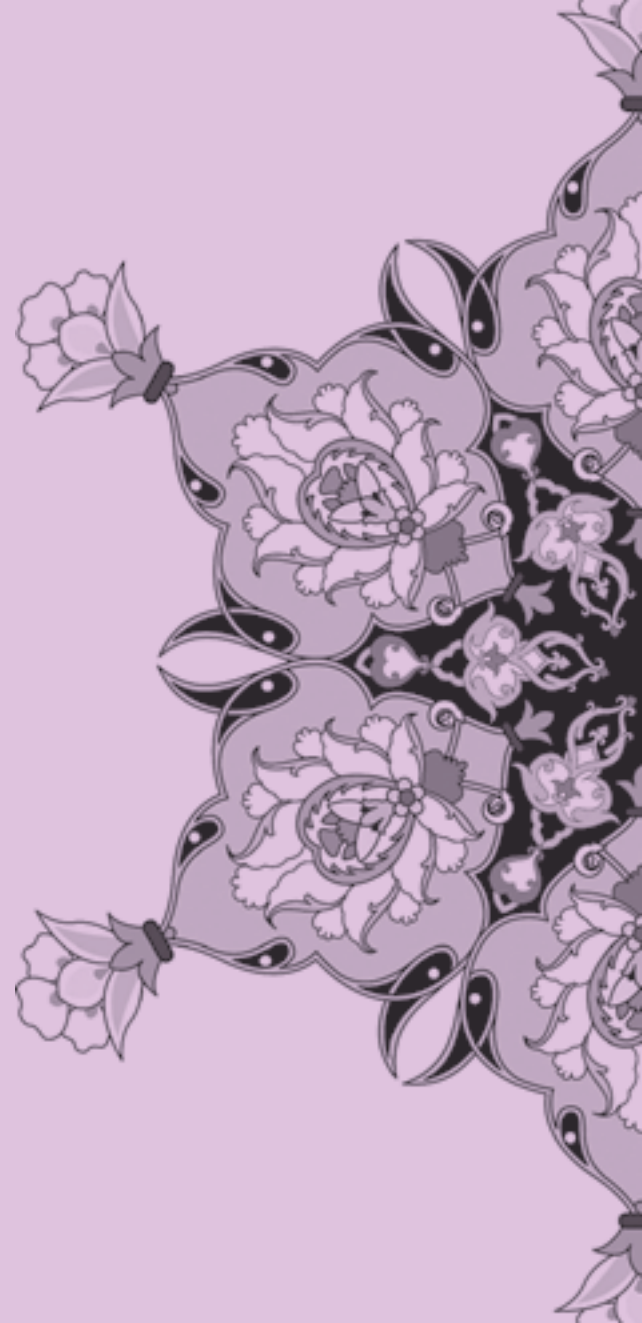
ترجمه پرویز ضیاءشاهی

نشر پرش

نویسنده این کتاب اهل لهستان و استاد فلسفه معاصر در دانشگاه فرایبورگ سوییس بوده است. در اصل مطالب کتاب حاضر نخست به صورت سخنرانی از رادیو باواریا در آلمان ایراد شده و سپس متن سخنرانیها به صورت کتابی به زبان آلمانی انتشار یافته است. از بوخنسکی پیش از این فلسفه معاصر اروپایی به فارسی ترجمه شده. بوخنسکی در بیشتر آثار خود می‌کوشد تا فلسفه را به زبانی عرضه کند که برای غیرمتخصصان نیز قابل درک باشد و الحاق که در این کار بسیار موفق بوده است.

بوخنسکی در این اثر خواسته که از رهگذر درگیر کردن شنوندگان با مسائل تأمل‌برانگیز هستی، فرامیاید که فلسفه چیست و طرز طرح مسائل در آن چگونه است.

کتاب مشتمل بر ۱۰ گفتار است که هر کدام ۲۷ دقیقه در رادیو ایراد شده. از دیگر ویژگی‌های این کتاب ترجمه دقیق و عالمانه استاد فلسفه معاصر، پرویز ضیاء شهابی است. البته این کتاب ترجمه قدیمی‌تر دیگری هم دارد که به همت محمد رضا باطنی انجام گرفته است.

الفبای فلسفه

نایجل واربرتون

ترجمه مسعودعلیا

ناشر ققنوس

از این استاد فلسفه انگلیسی الاصل، چندین کتاب دیگر به فارسی ترجمه شده از جمله پرسش از هنر و آثار کلاسیک فلسفه که همگی کتبی هستند برای غیرمتخصصان ولی علاقه‌مند به حوزه فلسفه.

ویژگی آثار واربرتون روان بودن آثار فلسفی اوست همراه با مثال‌هایی برای فهم بهتر مطالب. کتاب‌هایش غالباً فصل‌بندی مناسبی دارد و نحوه ورودش به مباحث استادانه است. ساده‌نویسی‌ای که به اصل مطلب ضرری نمی‌رساند، آنچه شاید در بین آثار فلسفه سنتی خودمان خالی است.

در این کتاب همانگونه که از نامش هویدا است، اولیات و مباحث کلی فلسفه را مطرح کرده. کتاب با درآمدی که به چیستی فلسفه و اینکه چرا فلسفه بخوانیم آغاز می‌شود و در هفت فصل که در هر کدام بخش مستقلی از مباحث اصلی فلسفی را شامل می‌شود، ادامه پیدا می‌کند. در این کتاب خواننده با مباحث مقدماتی در باب فلسفه ذهن، اخلاق، علم، سیاست و معرفت‌شناسی، الهیات، آشنا می‌شود.

مسائل فلسفی

برتراند راسل

ترجمه منوچهر بزرگمهر

ناشر خوارزمی

کتاب مسائل فلسفی اثر برتراند راسل فیلسوف شهیر انگلیسی که یکی از پایه‌گذاران فلسفه تحلیلی است. از اینرو باید انتظار مطالعه کتابی را داشته باشید که گرچه ظاهری ساده و متنی روان دارد، ولی برای فهم دقیق مطالب، با مشکل مواجه خواهید شد. کتاب بسیار شیرین و خواندنی است و سفری پر از تجربه‌های نو برای شما به بار خواهد آورد.

کتاب دارای ۱۵ فصل است که با یک نگاه کلی می‌توان آن را به دو بخش وجودشناسی که فصل اول تا ششم را شامل می‌شود و بخش معرفت‌شناسی که فصل هفتم تا چهاردهم را شامل می‌شوند، تقسیم کرد. از ویژگی‌های دیگر این کتاب ترجمه منوچهر بزرگمهر و مقدمه مناسب او بر این کتاب است.

آموزش فلسفه

محمدتقی مصباح‌یزدی

مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام‌خمینی (ره)

این اثر نوشته استاد مسلم فلسفه اسلامی، استاد مصباح‌یزدی است. شاید سؤال شود که در میانه سیری که به فلسفه غرب می‌پردازد کتاب آموزش فلسفه استاد مصباح به چه کار می‌آید. با توجه به نکته‌ای که در مقدمه سیر به آن اشاره رفت باید گفت که با درسنامه بودن توجه به لایه‌های فلسفه اسلامی در ذهن تمام خوانندگان فلسفه غرب و با توجه به اینکه بدون ارتباط برقرار کردن مناسب بین این دو سنت، فهم درستی نسبت به فلسفه غرب امکان‌پذیر نیست. از این رو کتاب آموزش فلسفه را بسیار راه‌گشا در این امر دیدیم. به دو دلیل عمده: یکی آنکه این کتاب توسط یکی از استوانه‌های فلسفه اسلامی به نگارش درآمده و دیگری آن که اثر کاری است تا حدودی تطبیقی بین فلسفه اسلامی و فلسفه غرب و بسیار در این امر راه‌گشاست. در این اثر به کرات به فلسفه غرب اشاره رفته است.

از دیگر ویژگی‌های مثبت این کتاب آن است که این صورت که مجموع کتاب شامل هفتاد درس در هفت بخش از قبیل مباحث مقدماتی، شناخت‌شناسی، هستی‌شناسی، علت و معلول، مجرد و مادی، خداشناسی و... است که در پایان هر درس مجموعه سئوالاتی طراحی شده است.

راهنمای تفکر نقادانه - پرسیدن سوال‌های به‌جا

نیل براون

ترجمه کورش کامیاب

انتشارات مینوی خرد

فلسفه همانطور که در مقدمه اشاره شد تنها ابناشت اطلاعات نیست. کسی که در راه فلسفه قدم می‌گذارد باید بداند که با آراء بسیار متناقض مواجهه است و برای اینکه رویکردی فعالانه به این مجموعه دانش بشری داشته باشد باید از قدرت تحلیل و توان استنتاج مناسب و بررسی ادله برخوردار باشد.

این کتاب یک راهنمای مناسب برای همین امر است. گرچه دایره مباحث آن عمومی بوده و برای تمامی رشته‌های علوم انسانی و حتی تجربی هم کارایی دارد. در واقع این اثر، تلاشی برای یاد دادن تفکر نقادانه و همانطور که از عنوانش آشکار است، پرسیدن سئوال‌های به‌جا به شیوه‌ای به‌جا است.

تفکر نقادانه در درجه اول تلاش برای نشان دادن نقاط ضعف و کاستی‌های نحوه اندیشیدن دیگران نیست، بلکه فرآیندی است برای بهسازی عقایدمان و تصمیم‌هایی

که بخش دوم - سه فیلسوف و متفکر بزرگ غربی - برای این سیر ضروری نیست و تنها علاقه مندان می‌توانند آن را مطالعه کنند. و بخش سوم که کلیاتی در باب فلسفه و کلام اسلامی است نیز اهمیت ویژه‌ای دارد و در آن در باب سیر تاریخ فلسفه در جهان اسلام و نسبت آن با کلام اسلامی و در نهایت اینکه حواله انسان در تفکر اسلامی چیست می‌پردازد. قلم دآوری مشکل است و فهم آنچه او می‌خواهد بگوید مشکل‌تر، شاید او جزء معدود نویسندگانی باشد که تا این اندازه خوانندگان آثارش دچار سوء فهم نسبت به شناخت دقیق اندیشه وی شده‌اند. شما در این اثر تا حدودی نیز به وضعیت ورود فکر فلسفی جدید در ایران و مصائب تفکر در ایران پی خواهید برد.

در ادامه کتاب‌هایی برای مطالعه بیشتر که همگی به گونه‌ای مقدماتی است، برای کسانی که تمایل به مطالعه بیشتر در این زمینه دارند صرفاً نام برده می‌شود. از این میان دو کتاب اول تاریخ فلسفه است به صورتی ساده و بسیار روان که برای کسانی که نمی‌توانند با کتاب سیر حکمت در اروپا ارتباط برقرار کنند می‌توانند از این هر کدام یا هر دو استفاده کنند.

کتاب سوم یعنی پرسش‌های بنیادین هم در ۱۱ فصل به مباحث مهم در فلسفه می‌پردازد و در فصل اول آن به چستی فلسفه که می‌تواند مکملی بر کتاب الفبای فلسفه باشد. کتاب چهارم نیز، کلیات فلسفه پاپکین است که باز کتابی است که می‌تواند برای آشنایی با مکاتب مختلف فلسفی و نیز پارهای از فلسفه‌های مضاف مناسب باشد. این کتاب معمولاً کتاب درسی برای دانشجویان فلسفه است.

کتاب پنجم، درآمدی بر تحلیل فلسفی نیز کتابی بسیار خوانا و شورانگیز است. قلم بسیار روان و مثال‌های مناسب از مزیت‌های کتاب است ولی کتاب به سنت فلسفه تحلیلی تعلق دارد و شاید حجم زیاد کتاب، کمی آن را برای مبتدی کسل‌کننده می‌کند.

سه کتاب آخر مجموعه گفتگوهای برایان مگی، استاد فلسفه‌ای است که به خاطر برنامه‌های تلویزیونی و گفتگوهای که با اکثر بزرگان فلسفه در قرن اخیر انجام داده، مشهور است. این سه کتاب برای مواجهه بی‌واسطه با خود فیلسوفان و نویسندگان بزرگ مناسب است و در خلال آن با بحث‌های مختلف فلسفی آشنا می‌شوید. ضعف این گونه مصاحبه‌ها را می‌توان به کمی ژورنالیستی بودن و همچنین تا حدودی اطلاعات پراکنده دانست.

کتاب‌های بیشتر:

سرگذشت فلسفه، برایان مگی، مترجم حسن کامشاد، نشر نی

فهم فلسفه، در سه جلد، پراس، مترجم رضا علیزاده، نشر روزنه

پرسش‌های بنیادین فلسفه، سی یوتینگ، مترجم محمود یوسف ثانی، انتشارات حکمت

کلیات فلسفه، ریچارد پاپکین، مترجم جلال‌الدین مجتویی، انتشارات حکمت

درآمدی بر تحلیل فلسفی، جان هاسپرس، مترجم موسی اکرمی، نشر طرح نو

فلاسفه بزرگ، آشنایی با فلسفه غرب، برایان مگی، مترجم عزت‌الله فولادوند، نشر خوارزمی

مردان اندیشه، برایان مگی، مترجم عزت‌الله فولادوند، ناشر طرح نو

فلسفه نویسان بریتانیا، برایان مگی، مترجم ابوالفضل رجبی، نشر نقش جهان

که هر یک از ما باید بگیریم.

این کتاب می‌تواند استفاده عمومی داشته باشد و مطالب آن در بسیاری از تجربه‌های زندگی روزمره قابل استفاده است. کتاب حاوی مثال‌های فراوانی است که بسیار در فهم مطالب و آموزشی عملی در باب تفکر پرسش‌گرانه و نقادانه راه‌گشاست. نویسنده این اثر سعی می‌کند به شما مهارت و نگرش‌هایی را پرورش دهد که به شما امکان می‌دهد خودتان تصمیم بگیرید که کدام نظرات را بپذیرید.

فلسفه در عمل

آدام مورتون

ترجمه فریبرز مجیدی

انتشارات نماز یار

همانطور که از عنوان کتاب به ذهن خطور می‌کند این کتاب شیوه‌ای عملی برای فلسفه‌ورزی است. شما در این کتاب مواجهه‌ای شورانگیز با فلسفه خواهید داشت. کتاب سرشار از تمریناتی است که پس از هر درسی شما را به چالش می‌کشد و می‌آزماید. بهترین راه مطالعه این کتاب، گروهی است. شما اگر بتوانید به صورت گروهی کتاب را مطالعه کرده و هر کدام تمرین‌ها را حل کرده و به بحث بگذارید، به بهترین شکل ممکن، با این اثر ارتباط برقرار خواهید کرد.

کتاب به صورتی کاملاً غیرمستقیم هم به شما اطلاعات بسیار مفیدی در مورد فلسفه و تاریخ عقاید فلسفی می‌دهد و هم شما را به مواجهه مستقیم با آن وا می‌دارد. از این رو می‌توان گفت کتاب فلسفه در عمل در این سیر نقطه کانونی خود را حفظ می‌کند و شماره به یک کنشگر فعال در این عرصه تبدیل خواهد کرد. مضاف بر آنکه شما در خواهید یافت که آیا اهل فلسفه هستید و علاقه‌ای به این رشته خاص دارید یا نه.

فلسفه چیست

رضا داوری اردکانی

نشر نقش جهان

داوری یکی از متفکرین بزرگ معاصر ایران است. او را که سالها استاد فلسفه بوده به بهترین شیوه می‌توان استاد پرسشگری دانست و حقیقتاً پاسدار پرسش است. پرسشی که حلقه اصلی فلسفه و فلسفه‌ورزی است. ما در انتهای این مواجهه شورانگیز که با هم طی نمودیم، به این اثر مهم استاد داوری می‌رسیم. در واقع نوعی هضم کردن مطالب پیشین و بی‌بردن به اینکه واقعاً فلسفه چه هست و چه نیست. فلسفه با علم چه تفاوتی دارد، نسبت فلسفه با نفسانیات فیلسوف چیست، نسبت فلسفه با زمانه و اتفاقات تاریخی و اجتماعی چیست؟ این دست از مطالب را در بخش اول کتاب می‌توانید بخوانید. کتاب دارای دو بخش دیگر است

۵

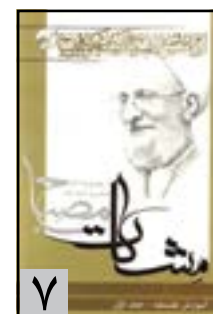
۵

۶

۶

۷

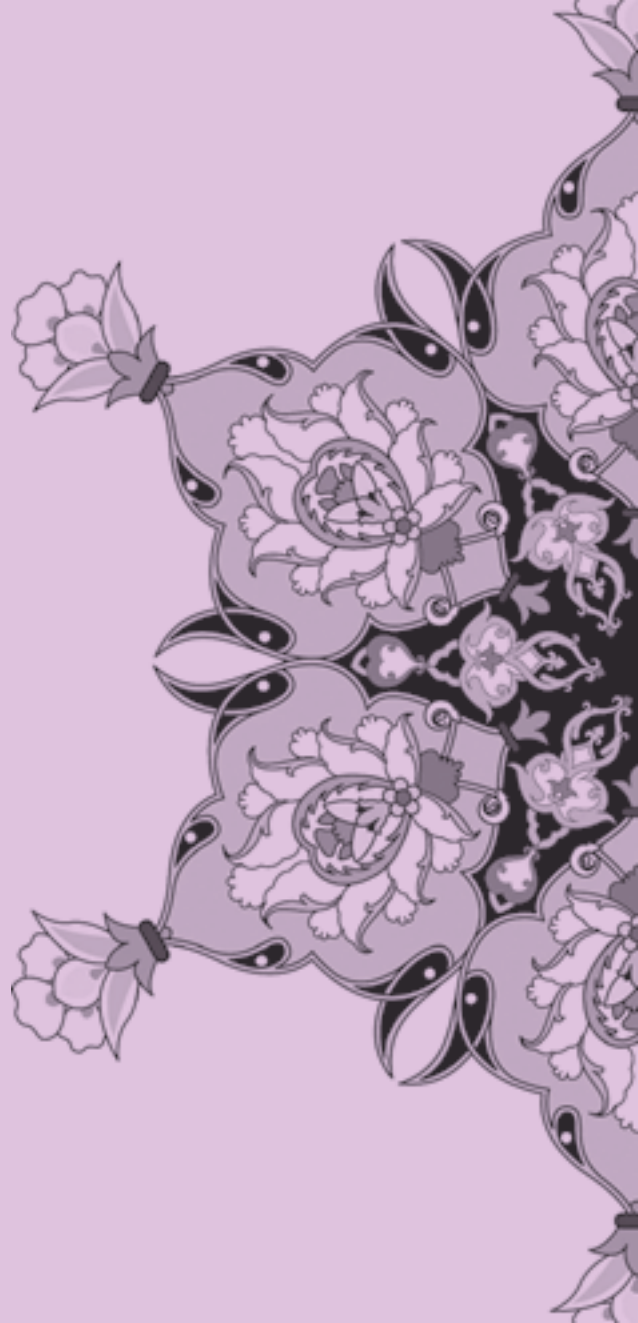
۷

۸

۸

پیشنهاد ما: پس از استفاده این بروشور را به دیگری هدیه بدهید